

Esipuhe

Finnvera Oyj ja Suomen Yrittäjät tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valta-kunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Pk-yritysbarometri perustuu runsaan 3000 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Syksyn 2004 alueellisessa raportissa tarkastellaan alueen pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa sekä sukupolvenvaihdoksia. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät myös tästä raportista.

Helsingissä 20.10.2004

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Etelä-Karjalan ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
Finnveran yhteystiedot	
Suomen Yrittäjien yhteystiedot	

TIIVISTELMÄ

Etelä-Karjalassa ja koko maassa pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana oman yrityksen kannalta. Alueella toimivista pk-yrityksistä runsas kolmasosa (37%) ennakoi suhdannenäkymien paranevan ja joka seitsemäs heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Kevään 2004 tilanteeseen verrattuna ovat Etelä-Karjalassa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet ja ovat nyt lähellä syksyn 2003 tilannetta. Koko maassa ovat pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana paremmat kuin keväällä 2004.

Koko maan ja Etelä-Karjalan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Tuotantokustannusten ja yrityksen kannattavuuden osalta suhdannenäkymät Etelä-Karjalan pk-yritysten keskuudessa ovat paremmat kuin keskimäärin koko maassa. Investointien arvon, yrityksen kannattavuuden sekä viennin ja tuonnin arvon osalta alueen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat puolestaan heikkommat kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella hieman heikompi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Etelä-Karjalassa nyt paremmat kuin keväällä 2004.

Etelä-Karjalassa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne sekä yleinen suhdanne-/maailmantilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat resurssitekijät ja kustannustaso. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 2 prosentilla ja vakuuksien puute 3 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Etelä-Karjalassa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan hieman pienempi kehittämisen este kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maassa pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Etelä-Karjalassa 7,4 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Etelä-Karjalan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin sekä mainontaan ja markkinointiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna investoivat alueen yritykset keskimääräistä vähemmän rakennuksiin, koneisiin ja laitteisiin, tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä mainontaan ja markkinointiin.

Ulkoista rahoitusta on Etelä-Karjalassa 52 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 69 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut noin joka neljäs Etelä-Karjalassa toimivasta pk-yrityksestä ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka kuudes alueella toimiva pk-yritys. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on 68 prosentilla pankkiluottoja, 27 prosentilla Finnveran lainoja tai takauksia ja 25 prosentilla leasing-rahoitusta.

Etelä-Karjalassa 6 prosenttia pk-yrityksistä ennakoi asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän ja 5 prosenttia vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä odottaa yhtä suuri osuus maksuhäiriöiden lisääntyvän kuin viime keväänä.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2004.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3320 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 27.7.-27.8.2004. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Etelä-Karjalan osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä johtaja Risto Suominen ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).
- 2) Aikasarjoissa olevat luvut ovat vuoden 2001 syksyyn asti koko Kaakkois-Suomen alueen lukuja (Kymenlaakso ja Etelä-Karjala).
- 3) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% \Rightarrow saldoluku = + 30%

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

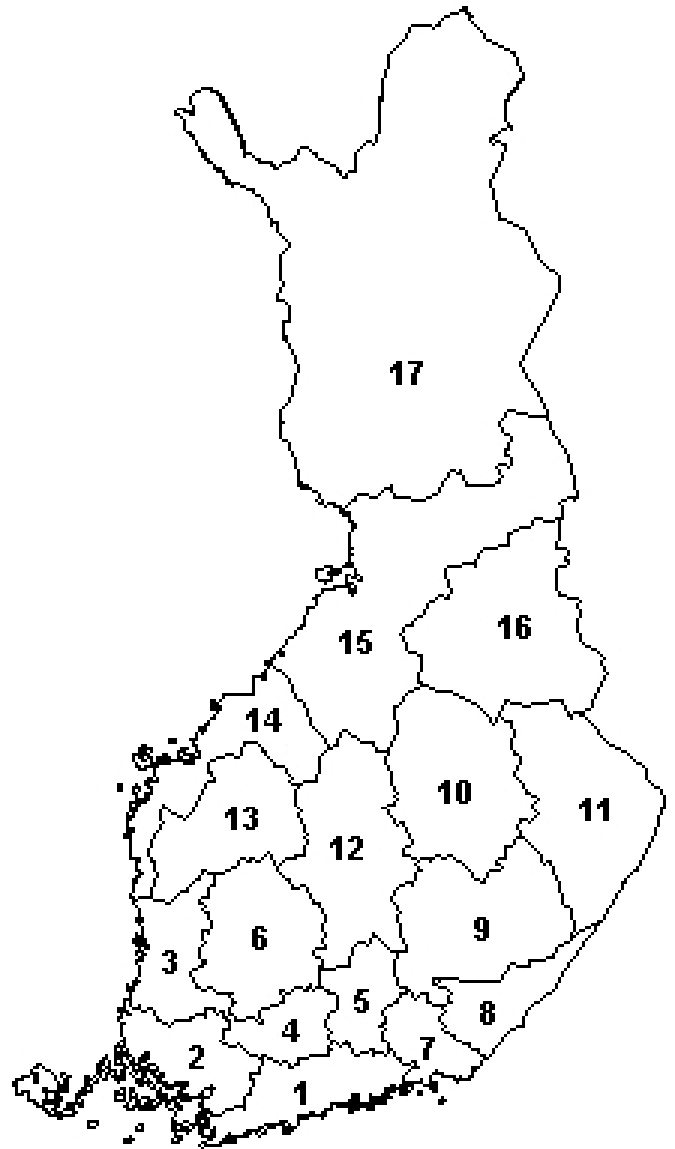
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2004
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	ETELÄ-KARJALA	80	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	20	25%
	Rakentaminen (TOL: 45)	21	26%
	Kauppa (TOL: 50-52)	21	26%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	18	23%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	42	53%
	5 - 9 henkilöä	18	23%
	10 - 19 henkilöä	12	15%
	20 - 49 henkilöä	7	9%
	50 + henkilöä	1	1%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2003	Alle 0,20 milj. euroa	20	25%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	18	23%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	17	21%
	1,50 + milj. euroa	12	15%
	Ei vastausta	13	16%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	3	4%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	36	45%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	32	40%
	Ei kasvutavoitteita	9	11%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	61	76%
	Kyllä	19	24%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	55	69%
	1996 - 2000	15	19%
	2001 - 2004	10	13%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	52	65%
	Palkattu toimitusjohtaja	19	24%
	Muut	9	11%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

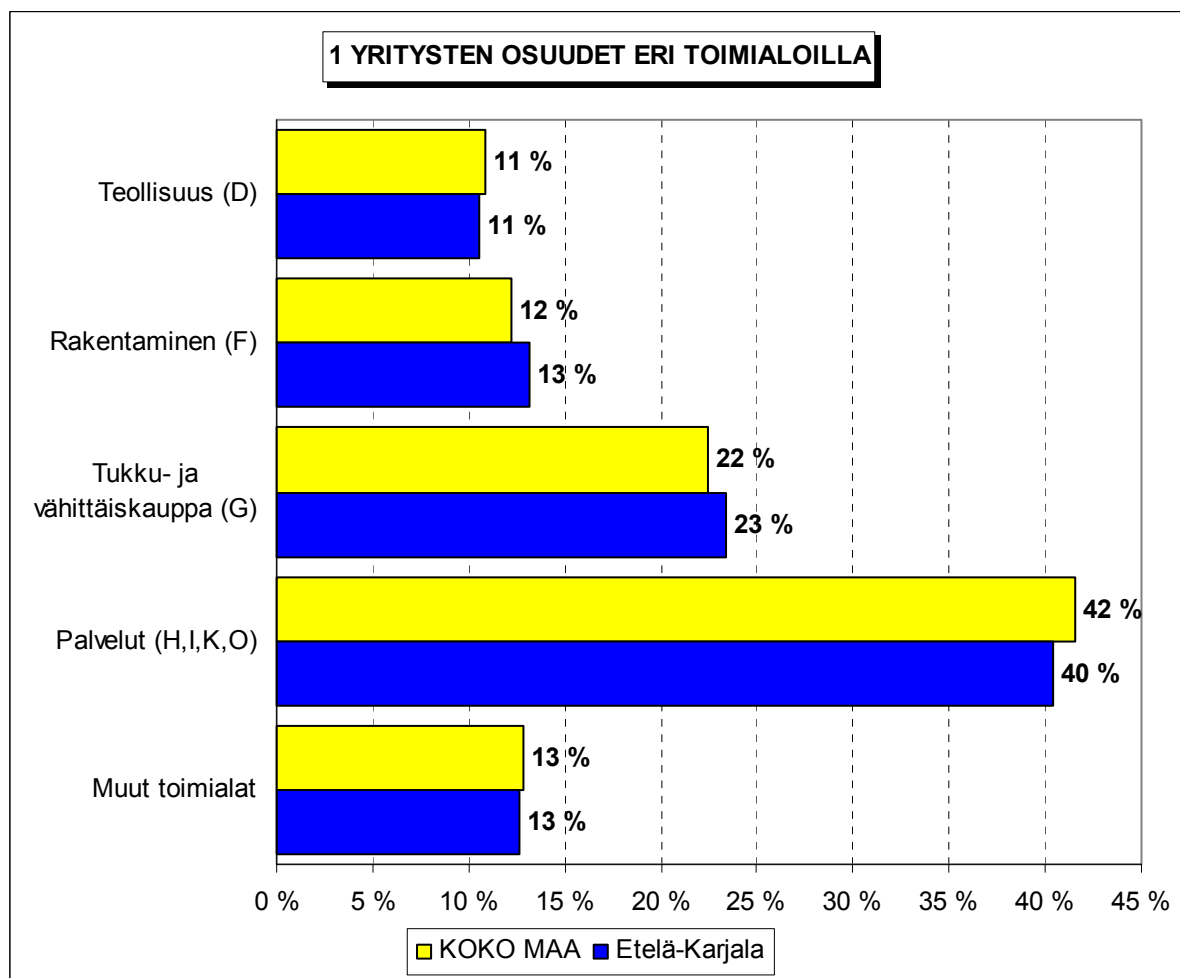

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Etelä-Karjalan ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2002 noin 226600 yritystä. Näistä yrityksistä 5200¹ toimi Etelä-Karjalassa. Etelä-Karjalassa on palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa, rakennusalalla sekä tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Etelä-Karjalassa lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on suluisissa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

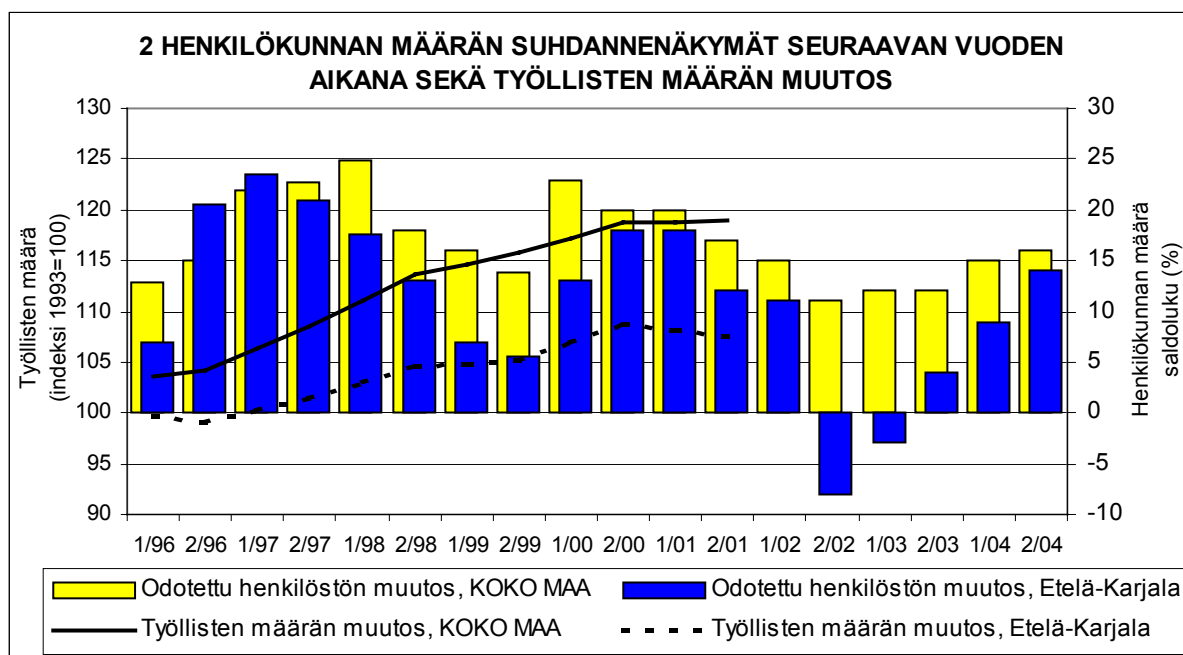
Etelä-Karjalassa olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2001 noin 30300 henkilöä². Työttömyysaste oli talvella 2004 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2003) mukaan koko maassa 8,2 % ja Etelä-Karjalassa 8,0 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	21	74	5	16
Etelä-Karjala	19	76	5	14

Etelä-Karjalassa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella hieman heikompi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Etelä-Karjalassa nyt paremmat kuin keväällä 2004 (saldoluku +9%). Koko maassa ovat henkilökunnan määrän suhdannenäkymät lähes samalla tasolla kuin edellisessä kyselyssä, sillä keväällä 2004 henkilökunnan määrän saldoluku oli +15 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Etelä-Karjalan työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Etelä-Karjalan pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2001.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrissa.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

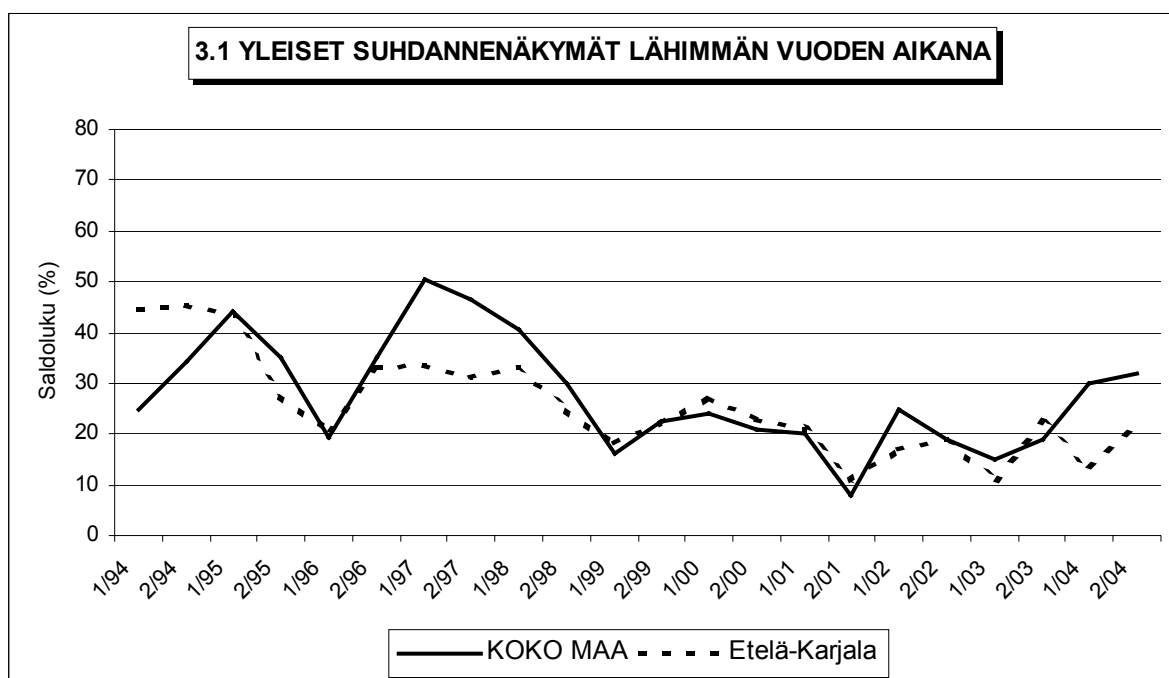
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee %	Pysyy ennallaan %	Huononee %	Saldoluku %
KOKO MAA	39	54	7	32
Etelä-Karjala	37	48	15	22

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Etelä-Karjalassa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Alueella toimivista pk-yrityksistä lähes neljä kymmenestä (37%) ennakoivat suhdannenäkymien paranevan ja joka seitsemäs heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Kevään 2004 tilanteeseen verrattuna ovat Etelä-Karjalassa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana parantuneet ja suhdannenäkymät ovat lähellä syksyn 2003 tilannetta. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana ovat paremmät kuin keväällä 2004.

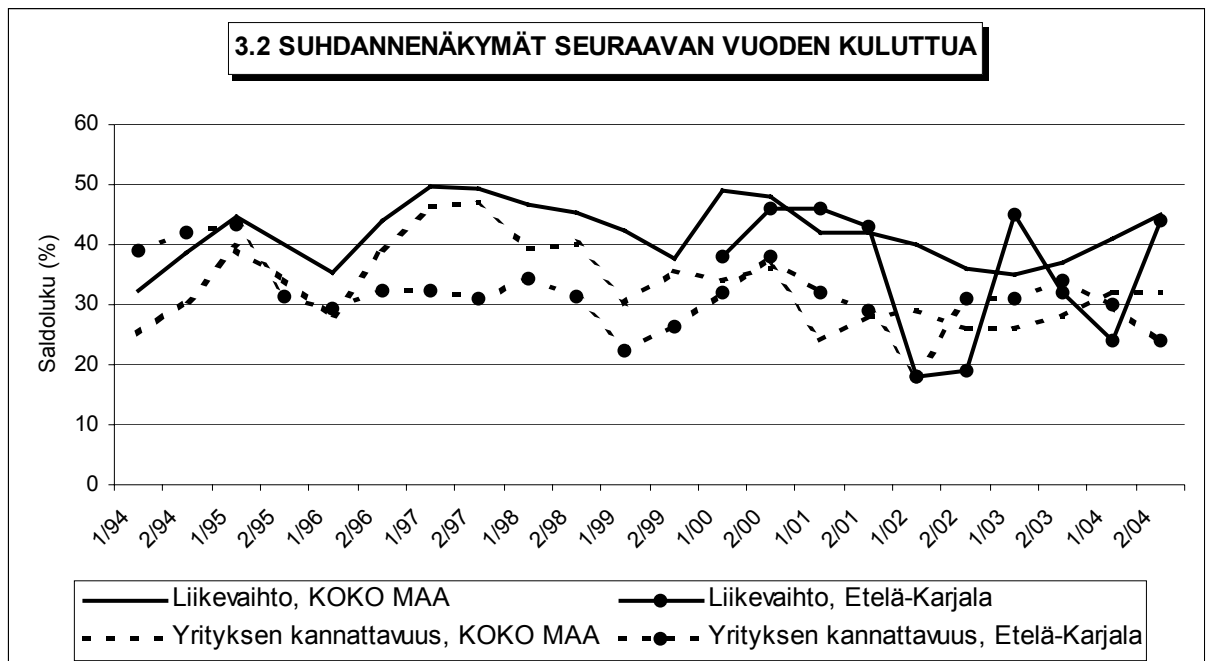
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehitys-panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vakavaraisuus
KOKO MAA								
Suurempi	53	23	22	11	11	41	41	39
Yhtä suuri	38	68	75	88	88	52	51	57
Pienempi	9	10	3	1	1	7	9	4
Saldoluku (%)	44	13	19	10	10	34	32	35
Etelä-Karjala								
Suurempi	51	15	23	9	7	45	41	49
Yhtä suuri	41	77	74	90	90	46	42	43
Pienempi	7	7	3	1	3	9	17	8
Saldoluku (%)	44	8	20	8	4	36	24	41

Koko maan ja Etelä-Karjalan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Tuotantokustannusten ja yrityksen vakavaraisuuden osalta suhdannenäkymät Etelä-Karjalan pk-yritysten keskuudessa ovat paremmat kuin keskimäriin koko maassa. Investointien arvon, yrityksen kannattavuuden sekä viennin ja tuonnin arvon osalta alueen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat puolestaan heikommät kuin koko maassa keskimäärin.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Etelä-Karjalassa paremmat kuin keväällä 2004 ja ovat nyt lähes samalla tasolla kuin koko maassa. Yrityksen kannattavuuden osalta ovat Etelä-Karjalassa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät nyt jonkin verran heikommät kuin edellisen kyselyn aikana.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

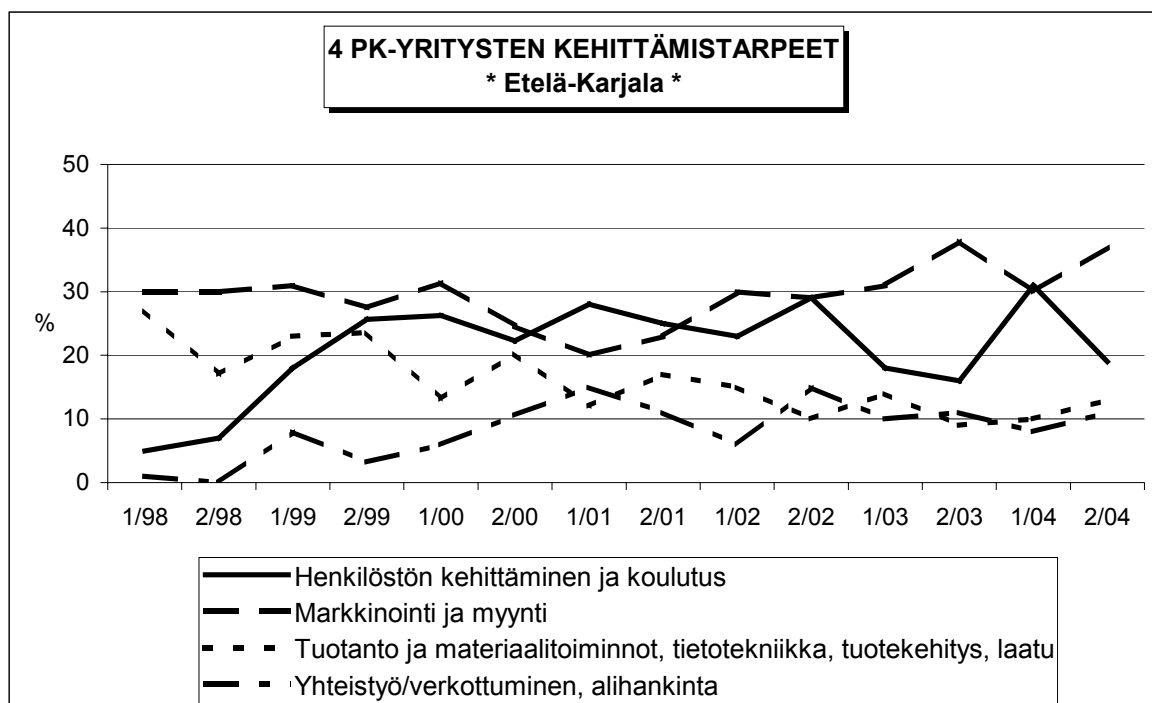
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Etelä-Karjala %
Johtaminen	4	2
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	19	19
Markkinointi ja myynti	33	37
Vienti ja kansainvälistyminen	3	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	3
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	13	13
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	13	11
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	0
Muu	1	5
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	9	8

Etelä-Karjalan pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä sekä henkilöstön kehittämisessä ja kouluttamisessa. Alueen pk-yrityksillä on enemmän kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Kevään 2004 tilanteeseen verrattuna on markkinoinnin ja myynnin kehittämistarve lisääntynyt Etelä-Karjalassa. Henkilöstön kehittämisestä ja kouluttamisesta on puolestaan vähentynyt edelliseen kyselyyn verrattuna.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

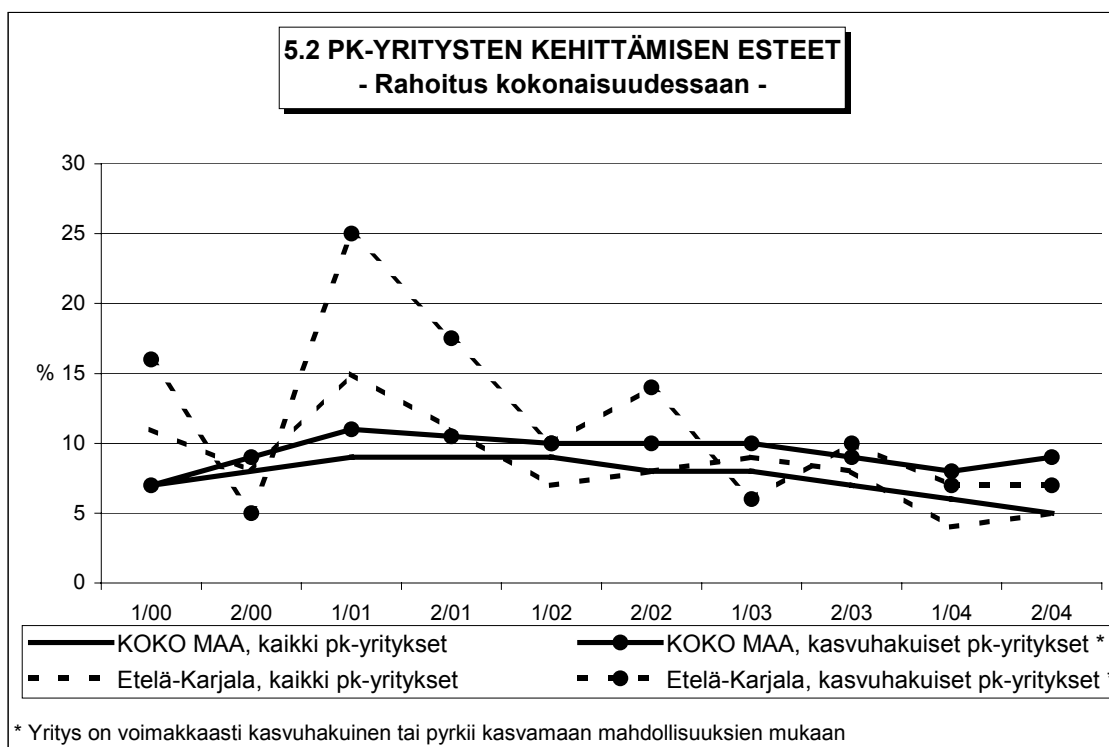
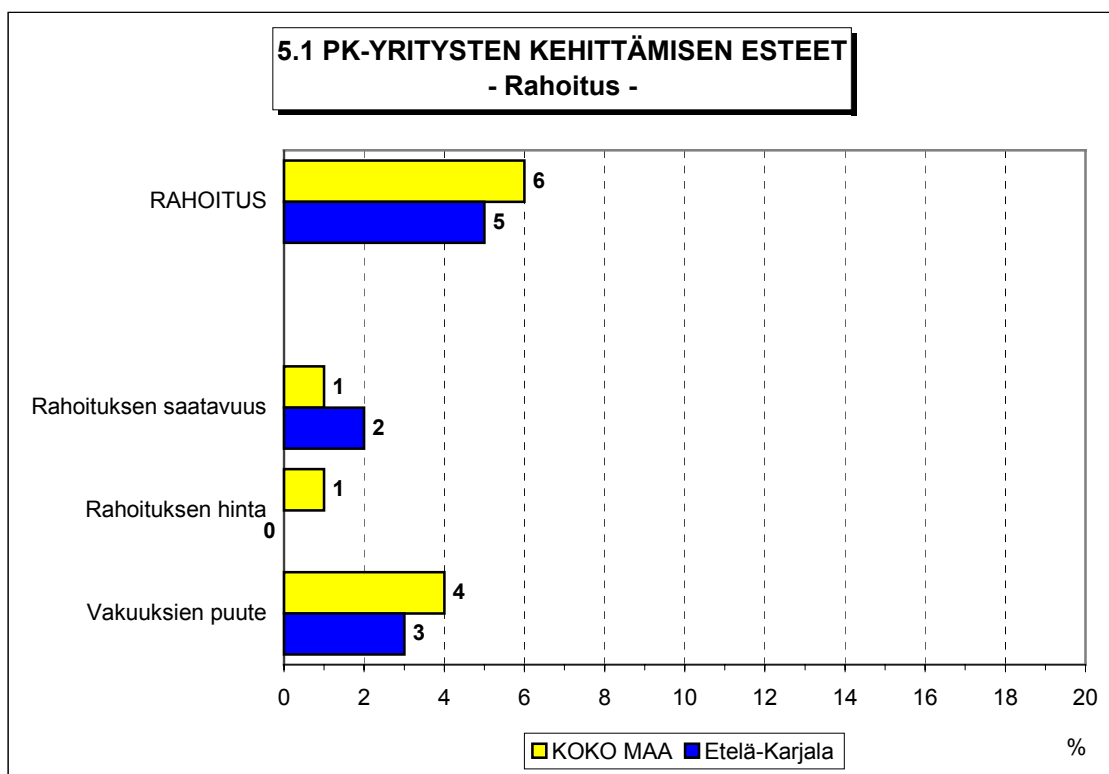
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Etelä-Karjala
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	2
byrokratia	2	2
työlainsäädäntö	1	0
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	1	0
KUSTANNUSTASO	11	13
verotus	3	1
palkkataso	2	3
työn sivukulut	5	7
muut tuotantokustannukset	2	3
KILPAILUTILANNE	24	25
kireä kilpailutilanne	17	18
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	1
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0	1
markkinoita vääristävät tuet	0	0
harmaa talous, konkurssit jne.	1	1
kysynnän riittämättömyys	3	3
RAHOITUS	6	5
rahoituksen saatavuus	1	2
rahoituksen hinta	1	0
vakuuksien puute	4	3
RESURSSITEKIJÄT	16	14
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	9	7
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	0	1
toimitilat	1	2
koneet ja laitteet	0	1
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	3
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	21	17
MUUT TEKIJÄT	5	12
EI OSAA SANOA	12	12

Etelä-Karjalassa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne sekä yleinen suhdanne-/maailmantilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat resurssitekijät ja kustannustaso.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Etelä-Karjalan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 2 prosentilla ja vakuuksien puute 3 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Etelä-Karjalassa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan hieman pienempi kehittämisen este kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Etelä-Karjalassa toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta jonkin verran suurempana kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

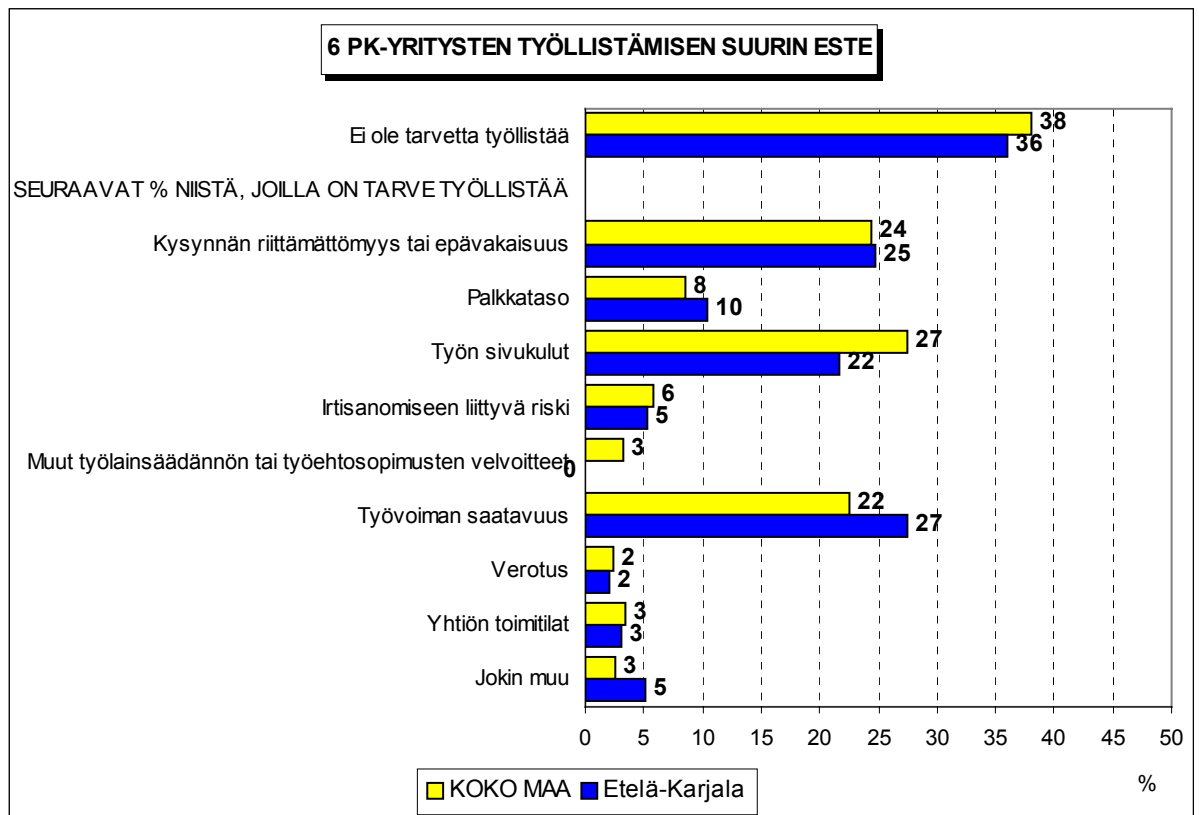
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Etelä-Karjala %
Ei ole tarvetta työllistää	38	36
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	24	25
Palkkataso	8	10
Työn sivukulut	27	22
Irtisanomiseen liittyvä riski	6	5
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet kuin	3	0
Työvoiman saatavuus	22	27
Verotus	2	2
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	3	3
Jokin muu	3	5

Etelä-Karjalan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työvoiman saatavuus, kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus sekä työn sivukulut. Alueella toimivat pk-yritykset pitävät työvoiman saatavuutta hieman suurempana esteenä työllistämiselle kuin koko maassa toimivat pk-yritykset keskimäärin. Noin joka kolmannella (36%) Etelä-Karjalassa toimivalla pk-yrityksellä ei ole tarvetta työllistää.

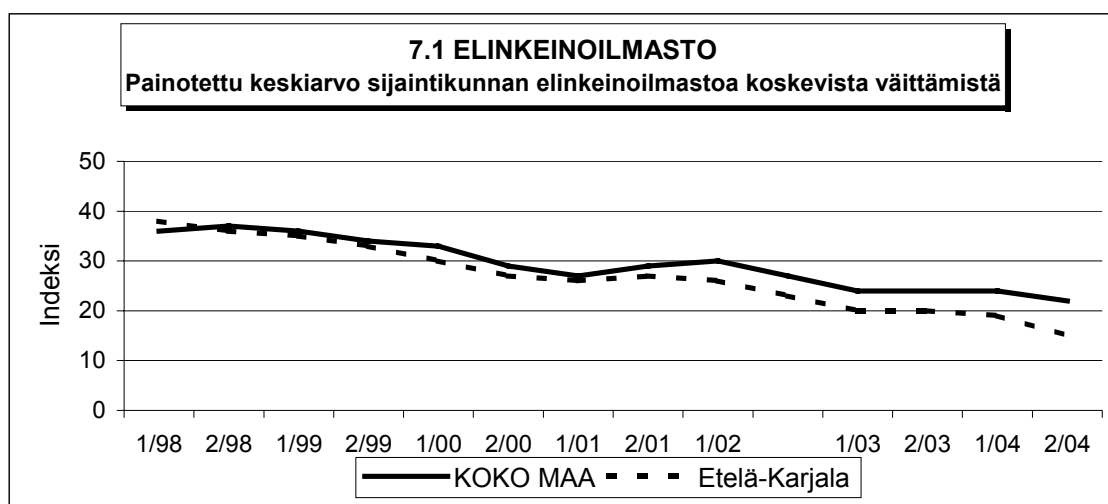
7 Elinkeinoilmasto

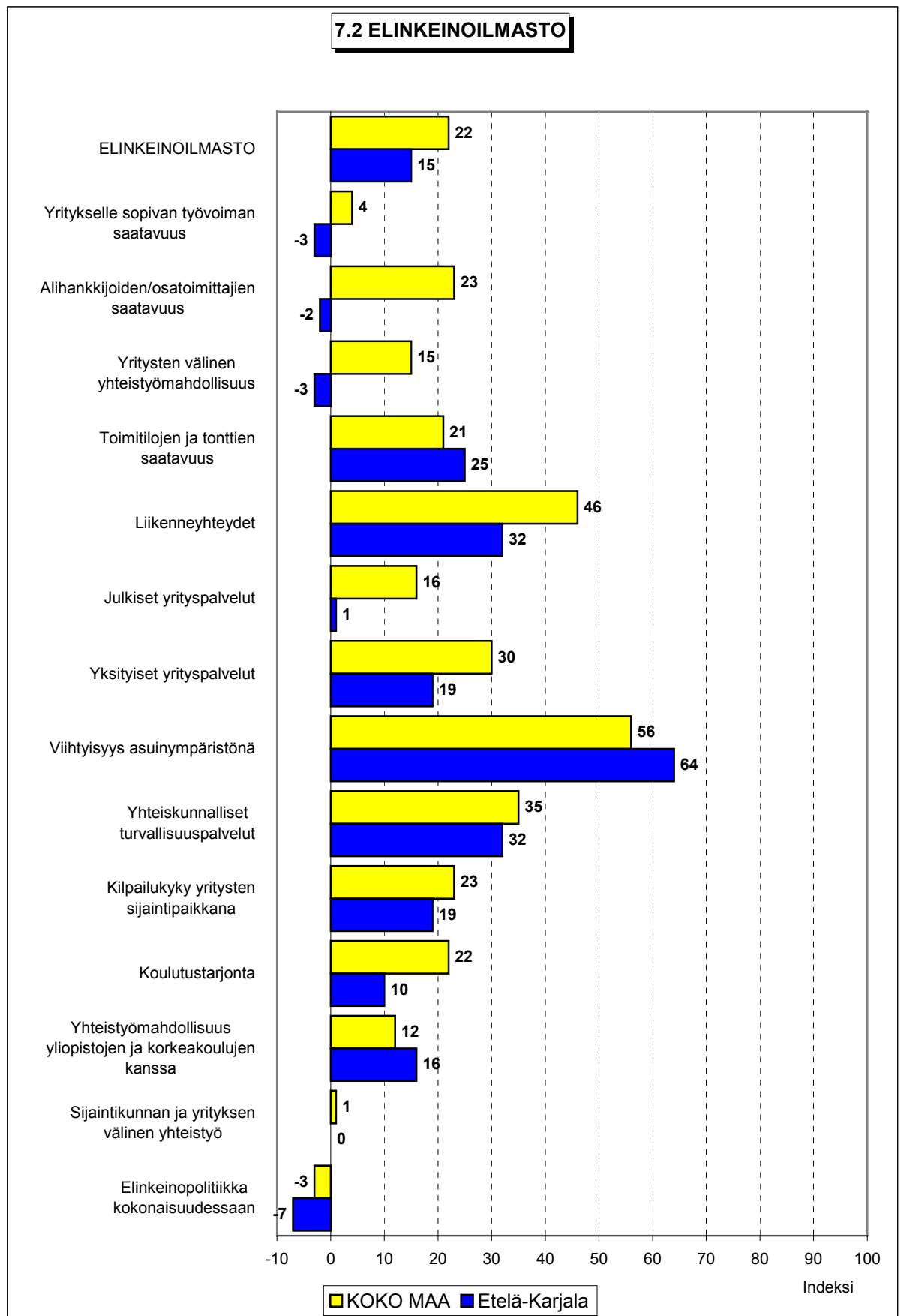
Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Etelä-Karjala
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	4	-3
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	23	-2
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	15	-3
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	21	25
Liikenneyhteydet	46	32
Julkiset yrityspalvelut	16	1
Yksityiset yrityspalvelut	30	19
Viihtyisyys asuinympäristönä	56	64
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	35	32
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	23	19
Koulutustarjonta	22	10
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	12	16
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	1	0
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-3	-7
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	22	15

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Etelä-Karjalassa tyytymättömämpiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä alueella toimivat pk-yritykset ovat alueen viihtyisyyteen asuinympäristönä, yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin sekä alueen liikenneyhteyksiin. Tyytymättömiä Etelä-Karjalan pk-yritykset ovat elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan, yritysten väliseen yhteistyömahdollisuuksiin sekä yrityselle sopivan työvoiman saatavuuteen.

Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat alueen viihtyisyyteen asuinympäristönä. Koko maata tyytymättömiä alueella ollaan alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuuteen, yritysten väliseen yhteistyömahdollisuuteen, julkisiin yrityspalveluihin, liikenneyhteyksiin, koulutustarjontaan sekä yksityisiin yrityspalveluihin. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Etelä-Karjalassa laskenut hieman kevään 2004 tilanteeseen verrattuna.

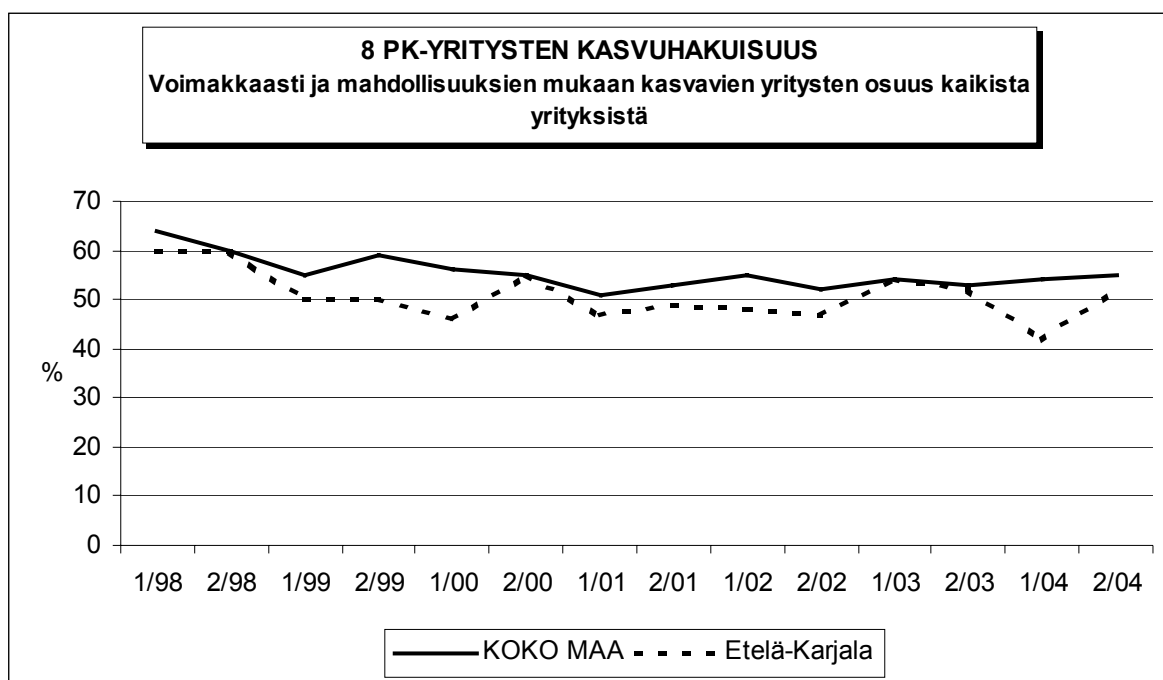
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA %	Etelä-Karjala %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	7	3
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	48	49
Pyrimme säilyttämään asemamme	34	38
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	10	10
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	0

Etelä-Karjalassa on suhteellisesti vähemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ei ennakoik yksikään Etelä-Karjalan pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitivät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Etelä-Karjalassa yhteensä 52 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 55 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Etelä-Karjalassa nyt suurempi kuin keväällä 2004 ja on nyt lähes yhtä suuri kuin koko maassa keskimäärin.

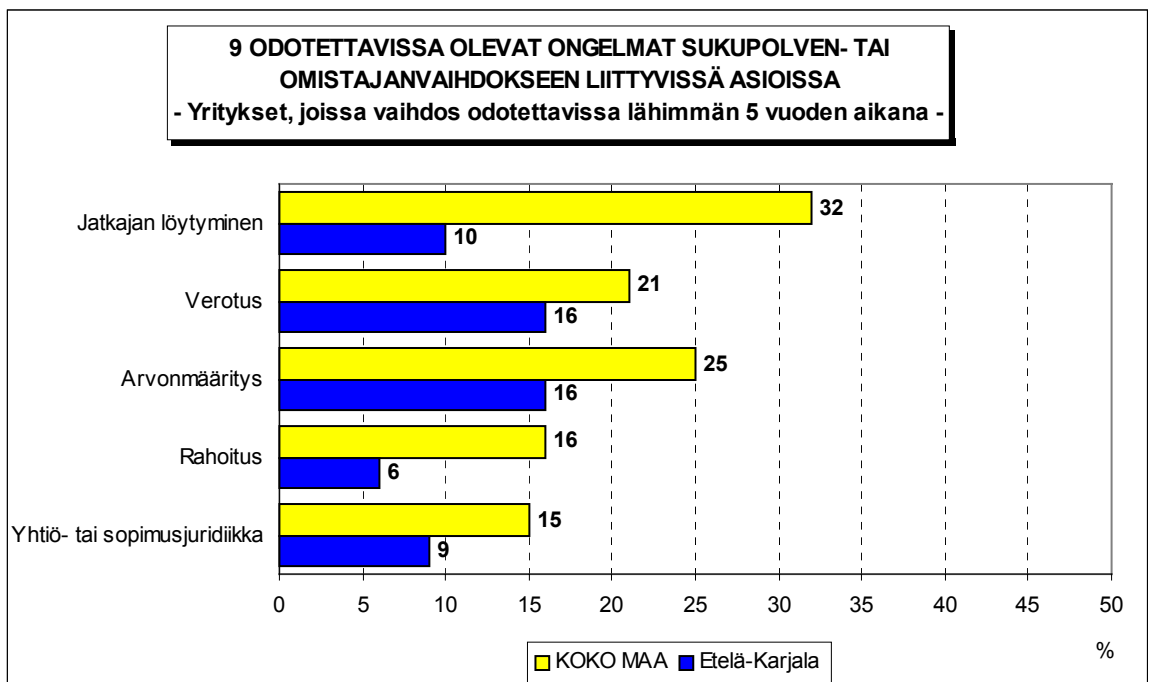
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Etelä-Karjala %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	82
Kyllä	14	18
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	72	75
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	8	13
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	12	8
Ei osaa sanoa	9	4

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka kuudennessa Etelä-Karjalassa toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana joka viidennessä pk-yrityksessä, myös Etelä-Karjalassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa joka viidennessä pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia arvonmäärityksessä ja verotuksessa. Etelä-Karjalassa odotetaan kokonaisuudessaan olevan vähemmän ongelmia sukupolven- tai omistajanvaihdokseen liittyvissä asioissa kuin koko maan pk-yrityksissä keskimäärin.

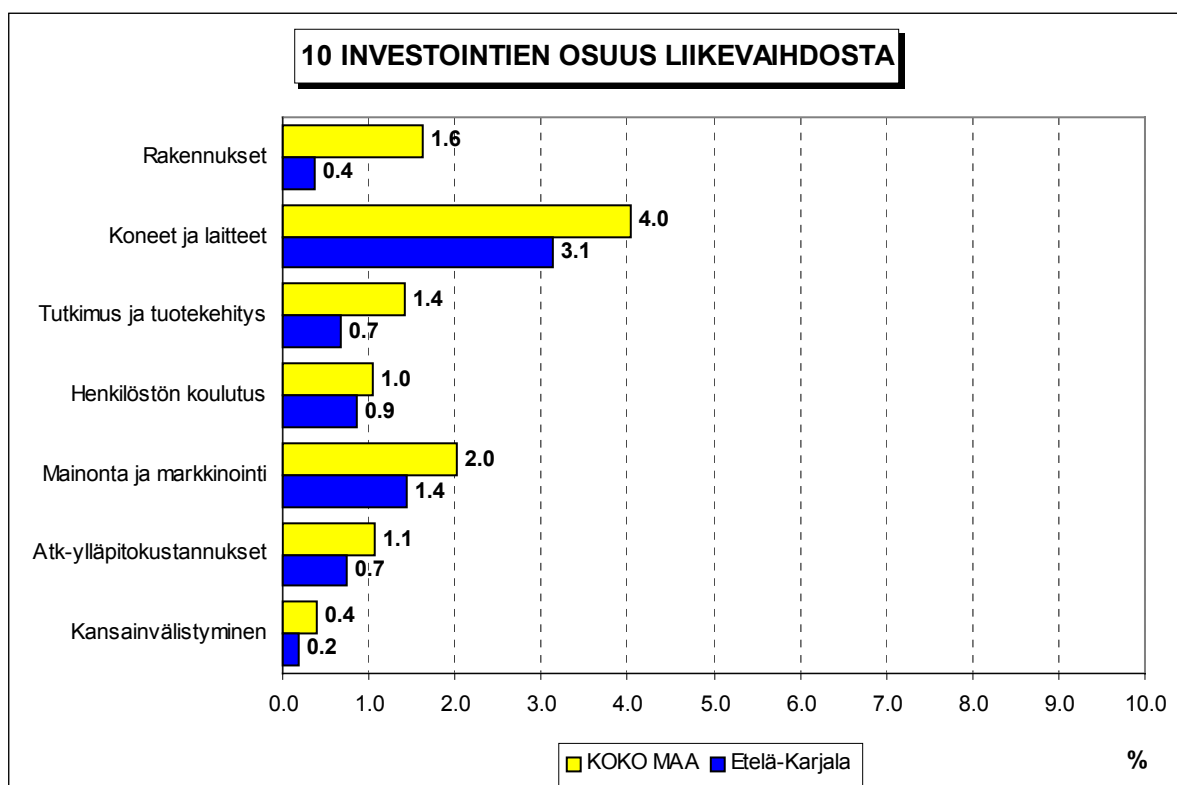

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Etelä-Karjala %
Rakennukset	1.6	0.4
Koneet ja laitteet	4.0	3.1
Tutkimus ja tuotekehitys	1.4	0.7
Henkilöstön koulutus	1.0	0.9
Mainonta ja markkinointi	2.0	1.4
Atk-ylläpitokustannukset	1.1	0.7
Kansainvälistyminen	0.4	0.2
YHTEENSÄ	11.5	7.4

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Etelä-Karjalan pk-yritykset 7,4 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Etelä-Karjalan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin sekä mainontaan ja markkinointiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna investoivat alueen yritykset keskimääräistä vähemmän rakennuksiin, koneisiin ja laitteisiin, tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä mainontaan ja markkinointiin.

11 Pk-yritysten rahoitus

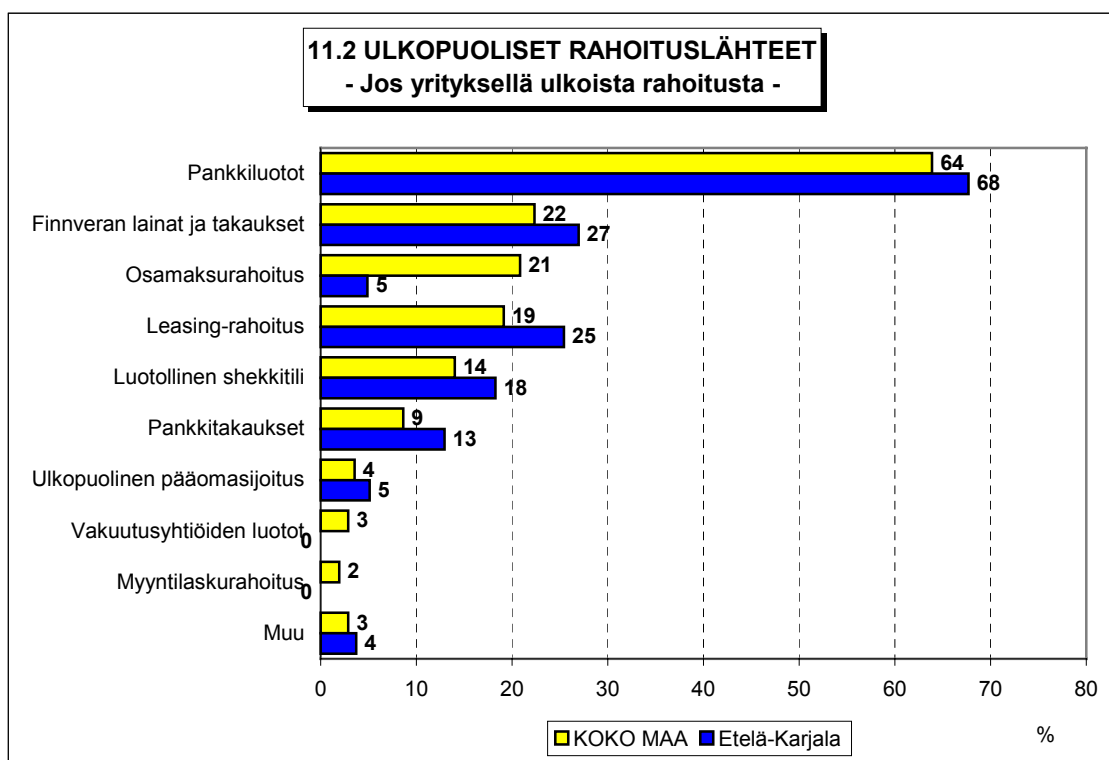
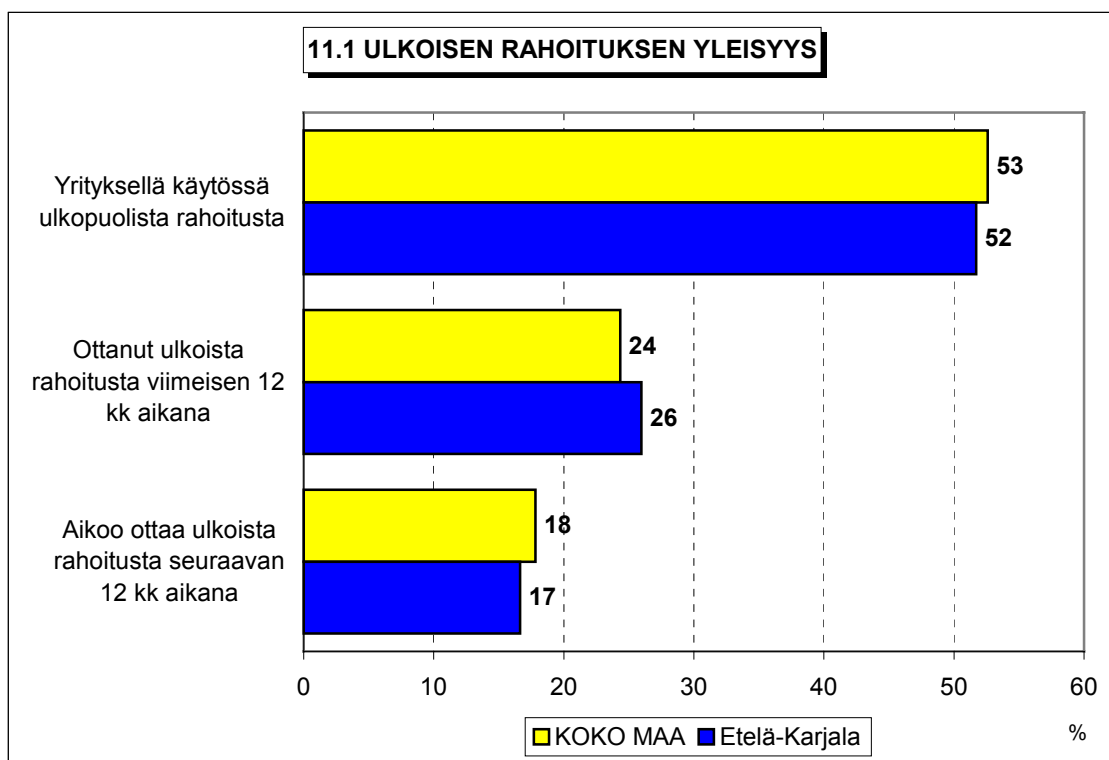
Taulukko 11: Pk-yritysten rahoitus.

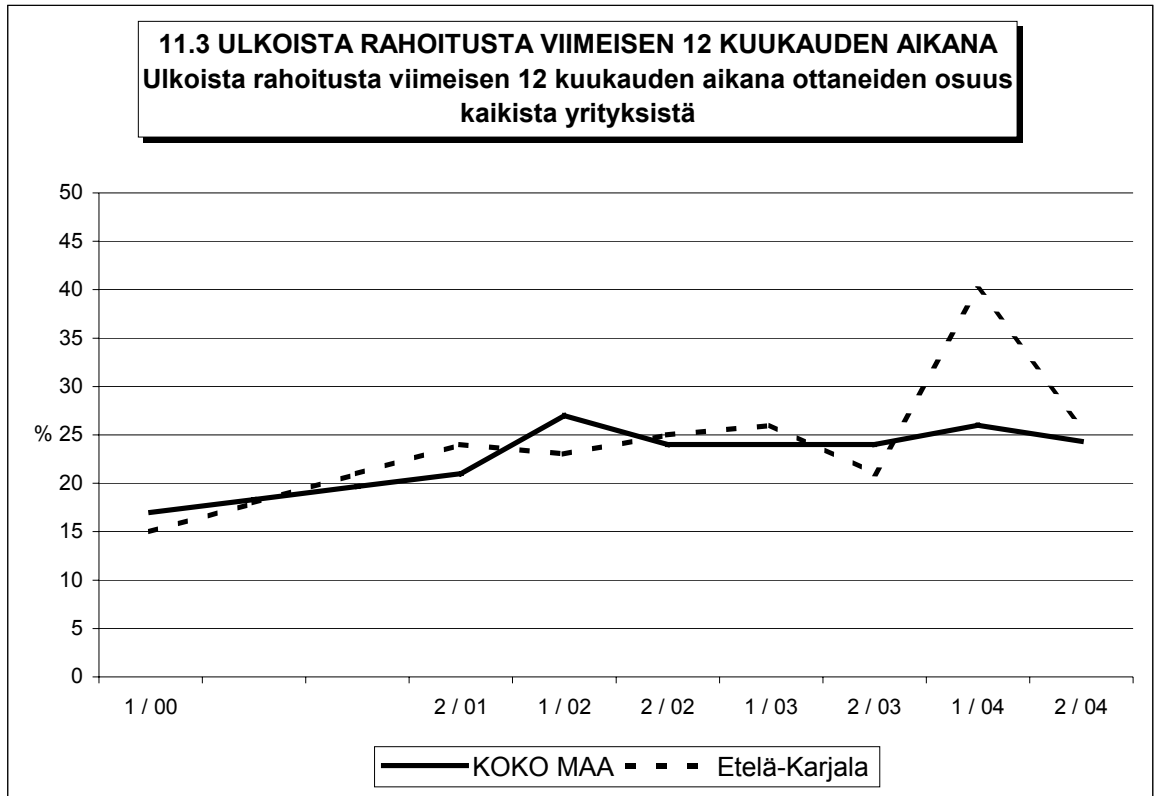
	KAIKKI	YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS		SUKUPOLVEN-/ OMISTAJANVAIHDOS				
				TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN AIKANA		ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei osaa sanoa
Osuudet kaikista pk-yrityksistä (%)	%	Kasvaa voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan %	Ei kasvutavoitteita/ Pyrkii säilyttämään asemansa/ Toiminta loppuu %	%	%	%	%	%
KOKO MAA								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	53	57	47	51	61	53	50	54
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	24	29	19	23	34	25	22	26
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	18	23	12	17	22	17	20	18
Etelä-Karjala								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	52	58	45	58	23	57	38	15
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	26	29	22	27	20	29	16	15
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	17	24	9	19	4	17	16	15

Ulkoista rahoitusta on Etelä-Karjalassa 52 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 69 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut noin joka neljäs Etelä-Karjalassa toimivasta pk-yrityksestä ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka kuudes alueella toimiva pk-yritys. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on 68 prosentilla pankkiluottoja, 27 prosentilla Finnveran lainoja tai takauksia ja 25 prosentilla leasing-rahoitusta.

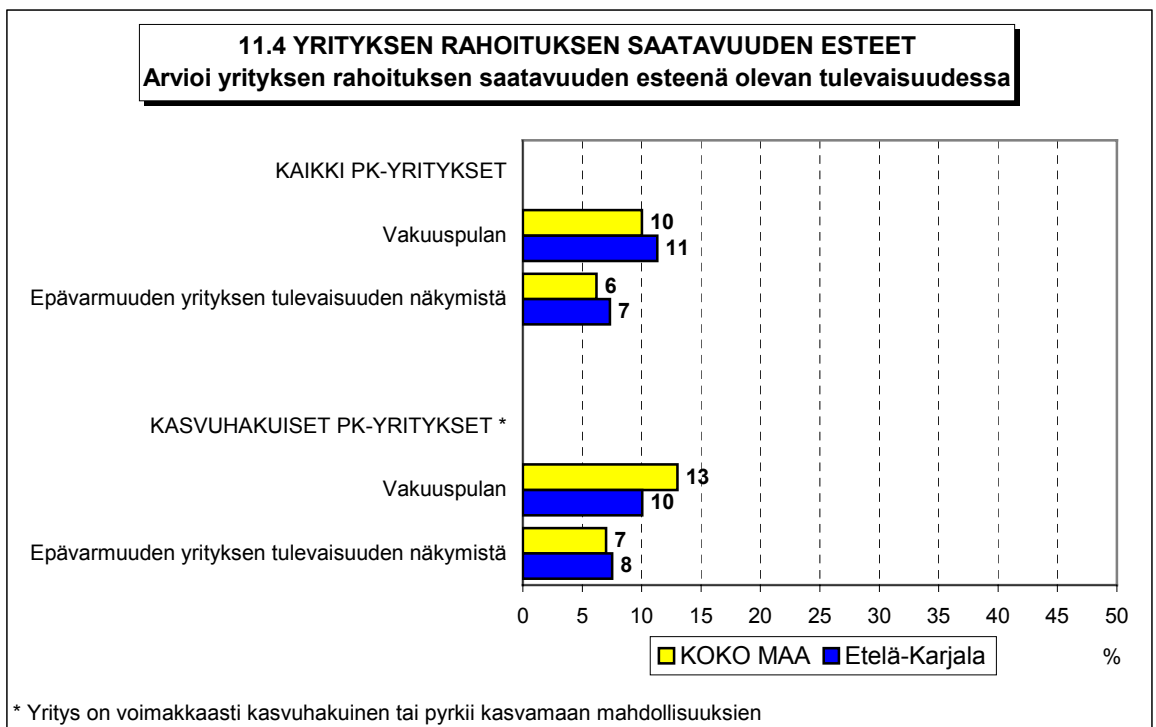
Vakuuspulan arvioi olevan yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä tulevaisuudessa 11 prosenttia Etelä-Karjalan ja 10 prosenttia koko maan pk-yrityksistä. Epävarmuuden yrityksen tulevaisuudesta arvioi olevan tulevaisuudessa yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä puolestaan 7 prosenttia Etelä-Karjalan ja 6 prosenttia koko maan pk-yrityksistä. Etelä-Karjalassa kasvuhakuiset yritykset arvioivat vakuuspulan olevan lähes samankaltaisen esteen yrityksen rahoituksen saatavuudelle kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

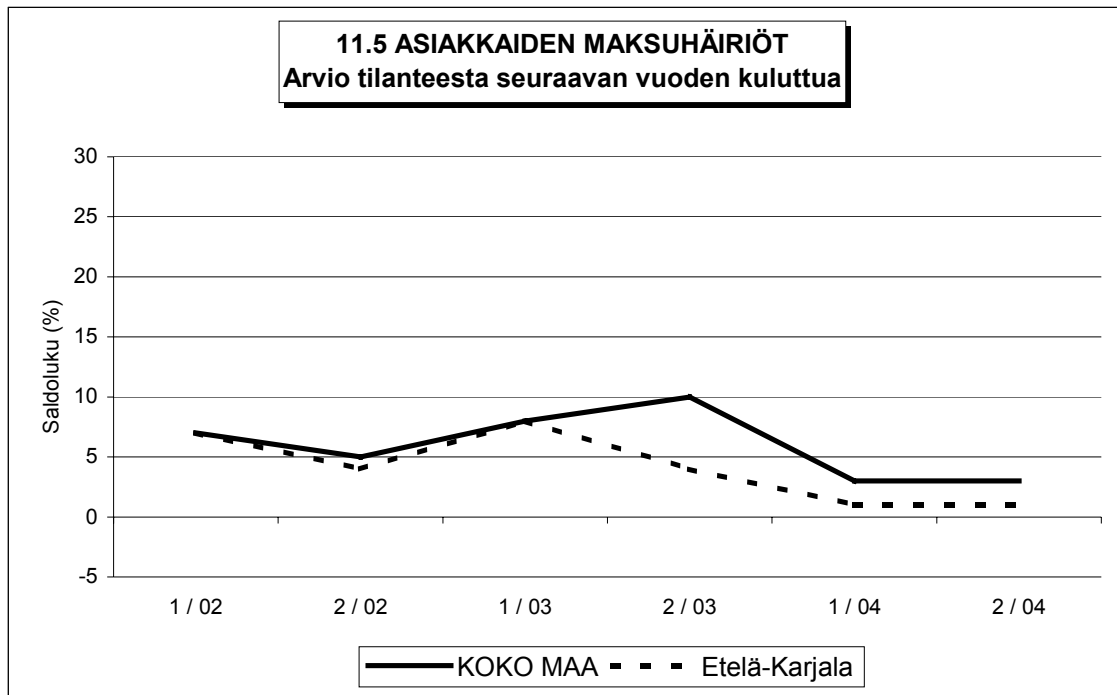
Etelä-Karjalassa 6 prosenttia pk-yrityksistä ennakoi asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän seuraavan vuoden aikana ja 5 prosenttia odottaa maksuhäiriöiden vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä odottaa yhtä suuri osuus maksuhäiriöiden lisääntyvän kuin viime keväänä.

Ulkoista rahoitusta ei kysytty jaksoilla 2/00 ja 1/01.

FINNVERA

TIETOA - TAITOA - PÄÄOMAA

Pääkonttorit

Helsinki

Vuorimiehenkatu 1 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

Aluekonttorit

Helsinki (Pääkaupunkiseutu)

Vilhonkatu 5 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

Uusimaa

Vuorimiehenkatu 1, 2. krs • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

Joensuu

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

Jyväskylä

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

Kajaani

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

Lahti

Laiturikatu 2, 5. krs, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

Lappeenranta

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

Mikkeli

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

Oulu

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

Pori

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

Rovaniemi

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

Seinäjoki

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

Tampere

Kehräsaari • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

Turku

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

Vaasa

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

Edustustot ulkomailta

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre-liikekeskus/toimisto 419
RUS-198005 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Kauppatori 1-3 F, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

Helsingin Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

Hämeen Yrittäjät ry

Sibeliuksenkatu 11 A 1, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

Kainuun Yrittäjät ry

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

Kymen Yrittäjät ry

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

Lapin Yrittäjät ry

Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

Länsipohjan Yrittäjät ry

Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Isokatu 56, 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Eläntie 3, 01510 Vantaa
p. (09) 823 7630, f. (09) 873 6681
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

Satakunnan Yrittäjät ry

Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

Savon Yrittäjät ry

Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

Uudenmaan Yrittäjät - Nylands Företagare ry

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Företagarnas Centraldelegation

Storalånggatan 55, 65100 Vaasa
p. (06) 320 8000, f. (06) 320 8020
www.osfofo.fi